

**PUHE KUVERNEMENTTIEN JA UJESTIEN
KANSANVALISTUSOSASTOJEN POLIITTISEN
VALISTUSTYÖN TEKIJÄIN
YLEISVENÄLÄISESSÄ NEUVOTTELUKOKOUKSESSA
MARRASKUUN 3 p:nä 1920**

Toverit, sallikaa minun lausua julki eräitä ajatuksia, joista oli jo osittain puhe kommunistisen puolueen Keskuskomiteassa ja Kansankomissaarien Neuvostossa Politvalistustyön pääkomitean* muodostamista pohdittaessa ja joita minulla heräsi osittain sen ehdotuksen johdosta, joka esitettiin Kansankomissaarien Neuvostolle. Eilen tämä ehdotus hyväksyttiin perustaksi ja myöhemmin keskustellaan vielä sen yksityiskohdista.

Minä puolestani haluan vain mainita, että ensin suhtauduin täysin kielteisesti laitoksen nimen muuttamiseen. Mielestäni Valistusasiain kansankomissariaatin tehtävänä on auttaa ihmisiä opiskelemaan ja opettamaan toisia. Neuvostotyössä oloni aikana olen tottunut suhtautumaan erilaisiin nimiin kuten lapsellisiin sutkauksiin, sillä jokainen nimi on tavallaan sutkaus. Uusi nimi — Politvalistustyön pääkomitea — on nyt jo hyväksytty.

Koska kysymys on päätetty, voitte pitää huomautustani vain mieskohtaisena huomautukseni. Jos asia ei rajoitu yksinomaan nimen muuttamiseen, niin sitä voidaan vain tervehtiä.

Jos onnistumme hankkimaan uusia kulttuuri- ja valistustyön tekijöitä, niin silloin kysymys ei enää ole yksinomaan uudesta nimestä ja silloin voidaan pitää hyväksyttävänä sitä „neuvostolaista” heikkoutta, että liimataan nimilappu jokaiseen uuteen yritykseen ja jokaiseen uuteen laitokseen. Jos onnistaa, saamme aikaan jotain suurempaa kuin olemme tähän mennessä saavuttaneet.

---

* — Tasavallan poliittisen valistustyön pääkomitea. *Suom.*

Tärkein kysymys, jonka tulee pakottaa tovereita osallistumaan yhdessä meidän kanssamme kulttuuri- ja valistustyöhön, on politiikkaamme liittyvä valistuskysymys. Nini voi jotain edellyttääkin, jos se on tarpeen, koska valistustyössämme emme voi millään alalla pysyä sillä entisellä kannalla, että valistustyö on epäpoliittista, emme voi järjestää valistustyötä yhdistämättä sitä politiikkaan.

Sellainen ajatus on ollut ja on vallitsevana porvarillisessa yhteiskunnassa. Valistustyön sanominen „epäpoliittiseksi” eli „ei-poliittiseksi” on porvariston ulkokultaisuutta, se ei ole mitään muuta kuin joukkojen pettämistä, joukkojen, joista 99% on kirkon herruuden, yksityisomistuksen y.m. nöyryyttämiä. Porvaristo, joka hallitsee kaikissa nykyään vielä porvarillisissa maissa, pettää juuri tällä tavoin joukkoja.

Ja mitä suurempi merkitys siellä on koneistolla, sitä suuremmassa määrin pääoma ja sen politiikka rajoittavat sen vapautta.

Kaikissa porvarillisissa valtioissa poliittisen koneiston ja valistustyön välinen yhteys on erittäin luja, vaikka porvarillinen yhteiskunta ei voikaan sitä suoraan tunnustaa. Itse asiassa tämä yhteiskunta muokkaa joukkoja kirkon avulla, koko yksityisomistusinstituution avulla.

Tärkein tehtävämme on muun muassa asettaa porvarillisen „totuuden” vastakohtaksi oma totuutemme ja pakottaa tunnustamaan se.

Siirtyminen porvarillisesta yhteiskunnasta proletariaatin politiikkaan on hyvin vaikeaa, varsinkin kun porvaristo parjaa meitä alinomaa koko propaganda- ja agitaatiokoneistonsa voimalla. Se yrittää hämätä mahdollisimman täydellisesti proletariaatin diktatuurin merkityksen, sen kasvatuksellisen tehtävän, joka on vieläkin tärkeämpi, erittäin tärkeä Venäjällä, missä proletariaatti on väestössä vähemmistönä. Tämä tehtävä on kuitenkin asetettava nyt etutilalle, koska meidän on valmistettava joukot sosialistiseen rakennustyöhön. Proletariaatin diktatuurista ei olisi voinut olla puhuttakaan, ellei proletariaatti olisi kehittänyt suuresti tietoisuuttaan, lujittanut suuresti kurinalaisuuttaan ja antaumuksellisuuttaan taistelussa porvaristoa vastaan, s.o. kaikkia niitä ominaisuuksia, jotka ovat ehdottoman tarpeellisia, jotta proletariaatti saisi täydellisen voiton perivihollisestaan.

Me emme ole sillä utooppisella katsantokannalla, että työtätekevät joukot ovat muka jo valmiit sosialistista yhteiskuntaa varten. Työväen sosialistisen liikkeen historian täsmällisten tietojen perusteella tiedämme, ettei asiantaita ole niin ja että vain suurteollisuus, lakkotaistelu ja poliittinen järjestyneisyys valmistavat joukkoja sosialismiin. Ja saadakseen voiton, suorittaakseen sosialistisen kumouksen proletariaatin on kyettävä toimimaan yksimielisesti ja nujertamaan riistäjät. Ja nyt havaitsemme, että kaikki tarpeelliset kyvyt se on hankkinut ja käyttänyt niitä teoissa ottaessaan vallan käsiinsä.

Valistustyöntekijäin ja kommunistisen puolueen, taistelujain etujoukon, perustehtävänä on edistää työtätekevien joukkojen kasvattamista ja valistamista, jotta voitaisiin hävittää vanhat tavat ja vanhat tottumukset, jotka ovat jääneet meille perinnöksi vanhalta järjestelmältä, yksityisomistukselliset tavat ja tottumukset, jotka ovat juurtuneet syvälle joukkoihin. Tätä sosialistisen kumouksen perustehtävää ei pidä milloinkaan unohtaa käsiteltäessä niitä detaljikysymyksiä, jotka ovat vaatineet niin runsaasti huomiota puolueen KK:lta ja Kansankomissaarien Neuvostolta. Kuinka Politvalistustyön pääkomitea on muodostettava, kuinka on järjestettävä sen yhteydet eri laitoksiin, kuinka se on liitettävä ei ainoastaan keskuskeskseen, vaan myös paikallisiin elimiin — tähän kysymykseen meille antavat vastauksen toverit, jotka ovat pätevämpiä tässä asiassa, joilla on siinä jo suurta kokemusta ja jotka ovat varta vasten tutkineet sitä asiaa. Tahtoisin vain korostaa kysymyksen periaatteellisen puolen pääseikkoja. Me emme voi olla asettamatta kysymystä avoimesti, olla tunnustamatta avoimesti vastoin kaikkea entistä valhetta, että valistustyötä ei voida olla sitomatta politiikkaan.

Me elämme historiallisena ajankohtana, jolloin taistellaan meitä monta kertaa voimakkaampaa maailman porvaristoa vastaan. Tällaisena taistelukautena meidän on puolustettava vallankumouksellista rakennustyötämme, taisteltava porvaristoa vastaan sotilaallisilla ja varsinkin aatteellisilla keinoin, kasvatustyön avulla, jotta ne tavat, tottumukset ja vakaumukset, jotka työväenluokka on omaksunut useiden vuosikymmenien mittaan taistellessaan poliittisen vapautensa puolesta, jotta kaikki nämä tavat, tottumukset ja aatteet auttaisivat kaikkien työtätekevien kasvattamista,

kun taas kysymys, miten nimenomaan on kasvatettava, jää proletariaatin ratkaistavaksi. On kasvatettava tajuamaan, ettei voida, että on sallimatonta olla osallistumatta siihen proletariaatin taisteluun, joka nykyään laajenee poikkeuksetta kaikissa kapitalistimaissa, ettei voida pysytellä syrjässä kansainvälisestä politiikasta. Nykyisen kansainvälisen politiikan todellisena perustana on maailman kaikkien voimakkaiden kapitalististen maiden yhtyminen Neuvosto-Venäjää vastaan. Ja onhan myönnettävä, että siitä riippuu kapitalistimaiden satojen miljoonien työtätekevien kohtalo. Maapallollahan ei nykyään ole sellaista kolkkaa, joka ei olisi vähäisen kapitalistimaiden ryhmän vallan alainen. Näin ollen tilanne muodostuu sellaiseksi, että on joko vetäydyttävä syrjään nykyisestä taistelusta ja todistettava siten täydellinen tietämättömyytensä, kuten ovat tehneet kehittymättömät ihmiset, jotka ovat jääneet syrjään vallankumouksesta ja sodasta eivätkä näe, että porvaristo pettää kaikin tavoin joukkoja, eivät näe, että porvaristo pitää tietoisesti näitä joukkoja pimeydessä, tahi on ryhdyttävä taistelemaan proletariaatin diktatuurin puolesta.

Tästä proletariaatin taistelusta me puhumme aivan avoimesti, ja jokaisen on asetuttava joko puolelle — meidän puolellemme — tahi toiselle. Kaikki yritykset olla asettumatta puolelle tai toiselle päättyvät epäonnistumiseen ja saattavat häpeään.

Ne lukemattomat kerenskiläisyyden, eserrien, sosialidemokratian rippeet, joiden ilmentymiä ovat Judenitshit, Koltshakit, Petljurat, Mahnot y.m., edustavat Venäjän eri seuduilla niin moninaisia vastavallankumouksen muotoja ja vivahteita, että voimme sanoa olevamme paljon karaisuneempia kuin kukaan muu, ja kun luomme silmäyksen Länsi-Eurooppaan, niin huomaamme, että siellä toistuu sama, mitä tapahtui meillä, toistuu meidän historiamme. Kerenskiläisyyden aineksia on miltei kaikkialla, missä on porvaristoa. Ne ovat hallitsevina useissa valtioissa, varsinkin Saksassa. Kaikkialla havaitaan samaa: mikään keskitie ei ole mahdollinen ja tajutaan selvästi — joko valkoisten diktatuuri (kaikkien Länsi-Euroopan maiden porvaristo valmistautuu siihen aseistautuen meitä vastaan) tahi proletariaatin diktatuuri. Me olemme kokeneet sen niin kipeästi ja syvällisesti, että Venäjän kommunisteista minun ei tarvitse puhua laajemmalti. Tästä seuraa vain yksi

johtopäätös, ja kaikissa Politvalistustyön pääkomiteaa koskevissa päätelmissä ja suunnitelmissa on lähdettävä tästä johtopäätöksestä. Tämän elimen toiminnassa on avoimesti tunnustettava määrääväksi ennen kaikkea kommunistisen puolueen politiikka. Muuta muotoa emme tunne eikä mikään maa ole vielä luonut muuta muotoa. Puolue voi ajaa suuremmassa tai pienemmässä määrässä luokkansa etuja, siinä voi tapahtua tiettyjä muutoksia tai parannuksia, mutta parempaa muotoa emme vielä tunne, ja taistelu Neuvosto-Venäjäällä, joka on kolmen vuoden ajan torjunut maailman imperialismiin rynnistyksen, on sidottu kokonaan siihen, että puolue asettaa tietoisesti tehtäväkseen auttaa proletariaattia olemaan kasvattajana, järjestäjänä ja johtajana, tekemään sen, mitä ilman kapitalismin hajottaminen on mahdotonta. Työätekevien joukkojen, talonpoikais- ja työläisjoukkojen, täytyy voittaa sivistyneistön vanhat tottumukset ja uudestikasvattaa itsensä kommunismin rakentamista varten — muutoin ei voida ryhtyä rakennustyöhön. Kokemuksemme osoittaa, että tämä tehtävä on perin vakava, ja siksi meidän on pidettävä silmällä puolueen johto-osuuden tunnustamista emmekä voi jättää sitä huomioimattomana käsitellessämme toimintaa, järjestöra- kennustyötä koskevaa kysymystä. Kuinka se on suoritettava, siitä on puhuttava vielä paljon, sitä joudutaan pohtimaan sekä puolueen KK:ssa että Kansankomissaarien Neuvostossa; eilen hyväksytyt dekreetit on perustana Politvalistustyön pääkomitean muodostamiselle, mutta tämä dekreetti ei ole vielä käynyt läpi kaikkia instansseja Kansankomissaarien Neuvostossa. Dekreetti julkaistaan lähipäivinä, ja näette, että lopullisesti toimitetussa dekreetissä ei puhuta suoraan suhteesta puolueeseen.

Meidän on kuitenkin tiedettävä ja muistettava, että Neuvostotasavallan juridinen ja tosiasiallinen rakenne pohjautuu kokonaisuudessaan siihen, että puolue korjaa, suuntaa ja järjestää kaiken saman periaatteen mukaan, jotta proletariaattiin yhteydessä olevat kommunistiset ainekset voisivat kasvattaa omassa hengessään tätä proletariaattia, saada sen vaikutusvaltansa alaiseksi, vapauttaa proletariaatin siitä porvarillisesta petoksesta, josta olemme jo niin kauan yrittäneet tehdä lopun. Valistusasiain kansankomissariaatissa on käyty pitkällistä taistelua, opettajain järjestö on taistellut pitkän aikaa sosialistista kumousta vas-

taan. Porvarilliset ennakkoluulot ovat saaneet erittäin vanhan jalansijan näissä opettajapiireissä. Tässä suhteessa on käyty kauan taistelua, joka on ollut sekä suoranaista sabotaasia että lujaan pinttynyttä porvarillista ennakkoluuloisuutta, meidän täytyy vallata hitaasti, askel askeleelta jalansijaa kommunismille. Toimiessaan vapaan kansansivistystyön alalla ja suorittaessaan tätä sivistys- ja valistustyötä joukkojen keskuudessa Politvalistustyön pääkomitean erikoisen olennaisena tehtävänä on suorittaa samalla puolueen linjan mukaista johtotyötä ja saada vaikutuksensa alaiseksi, kasvattaa omassa hengessään, innoittaa aloitteellisuudellaan tuo valtava henkilökunta — puolimiljoonainen opettajain armeija, joka on nyt työläisen palveluksessa. Valistustyöntekijät, opettajakunta, on kasvatettu porvarillisten ennakkoluulojen ja tapojen hengessä, proletariaatinvastaisessa hengessä, eikä heillä ole ollut mitään yhteyttä proletariaattiin. Nyt meidän on kasvatettava uusi pedagogien, opettajien armeija, jonka pitää olla kiinteässä yhteydessä puolueeseen, sen aatteisiin, puolueen hengessä kasvatettu ja jonka tulee vetää puolelleen työläisjoukot, kasvattaa ne kommunismin hengessä ja saada ne kiinnostumaan siihen, mitä kommunistit tekevät.

Koska meidän on voitettava vanhat tavat, tottumukset ja aatteet, niin tämä asettaa Politvalistustyön pääkomitean ja sen työntekijäin ratkaistavaksi erittäin tärkeän tehtävän, johon onkin kiinnitettävä eniten huomiota. Ja tässä suhteessa ratkaistavanamme on todellakin pulmakysymys, miten on järjestettävä valtaosaltaan vanhan kasvatuksen saaneen opettajiston ja puolueen jäsenten, kommunistien välinen yhteys? Tämä on erittäin vaikea kysymys ja sitä on harkittava hyvin huolellisesti.

Katsokaamme, miten noin erilaiset ihmiset on yhdistettävä järjestöllisesti. Periaatteessa olemme sitä mieltä, että kommunistisella puolueella pitää olla johtava osuus. Näin ollen poliittisen kulttuuriryön, poliittisen sivistystyön tarkoituksena on kasvattaa todellisia kommunisteja, jotka pystyvät hälventämään valheen ja ennakkoluulot sekä auttamaan työtätekeviä joukkoja voittamaan vanhan järjestyksen ja rakentamaan valtion ilman kapitalisteja, riistäjiä sekä tilanherroja. Entä miten se voidaan tehdä? Se voidaan tehdä vain omaksumalla kaikki ne tiedot, jotka opettajakunta on perinyt porvaristolta. Ilman sitä kommunismi ei

voisi saavuttaa mitään voittoja tekniikan alalla ja siitä olisi turhaa jopa haaveillakin. Juuri siksi herääkin kysymys, millä tavalla saadaan liitetyksi yhteen nämä työntekijät, jotka eivät ole tottuneet yhdistämään työtään politiikkaan, varsinkaan sellaiseen politiikkaan, joka on hyödyllistä meille, t.s. välttämätöntä kommunismille. Kuten sanoin, se on erittäin vaikea tehtävä. Olemme käsitelleet tätä kysymystä myös Keskuskomiteassa ja pyrkineet sitä käsitellessämme ottamaan huomioon kokemuksen antamat ohjeet, ja mielestämme tällaisella edustajakokouksella kuin on tämänpäiväinen kokous, jossa nyt puhun, teidän konferenssinne kaltaisella konferenssilla tulee olemaan tässä suhteessa suuri merkitys. Jokaisen puoluekomitean on nyt suhtauduttava uudella tavalla propagandisteihin, joita ennen pidettiin tietyn kerhon, tietyn järjestön edustajina. Jokainen propagandisti kuuluu puolueeseen, joka hallitsee, johtaa koko valtiota ja Neuvosto-Venäjän yleismaailmallista taistelua porvarillista järjestelmää vastaan. Hän edustaa taistelevaa luokkaa ja puoluetta, joka johtaa ja jonka on johdettava tavattoman suurta valtiokoneistoa. Hyvin monet kommunistit, jotka ovat läpäisseet erinomaisesti maanalaisen toiminnan koulun, kestäneet koettelemukset ja karaistuneet taistelussa, eivät halua eivätkä jaksa käsittää, miten suuri merkitys on sillä murroksella, sillä muutoksella, että hänestä, agitaattorista ja propagandistista, tulee agitaattorien ohjaaja, jättiläismäisen poliittisen järjestön johtaja. Annetaanko hänelle tällöin jokin vastaava nimitys, esimerkiksi sellainen itserakkautta hivelevä kuin kansanopetuslaitosten johtajan nimitys, se ei ole niinkään tärkeää, tärkeää on, että hän osaisi johtaa opettajajoukkoja.

On sanottava, että sadat tuhannet opettajat ovat voima, jonka tulee viedä asiaa eteenpäin, herättää ajattelua, taistella ennakkoluuloja vastaan, joita yhä vielä on joukkojen keskuudessa. Kapitalistinen kulttuuriperintö, se että tämän kulttuurin nurjat puolet ovat juurtuneet opettajakuntaan, joka näine puutteineen ei voi olla kommunistista, ei kuitenkaan voi estää ottamasta opettajia poliittisen valistustyön tekijäin riveihin, sillä näillä opettajilla on tietoja, joita ilman emme voi saavuttaa päämääräämme.

Meidän on saatava sadat tuhannet tarpeelliset ihmiset suorittamaan kommunistista valistustyötä. Tämä tehtävä on jo ratkaistu rintamalla, Punaisessa Armeijassamme,

johon otettiin kymmeniä tuhansia vanhan armeijan edustajia. Pitkällisen uudestikasvatuksen tuloksena he sulautuivat Punaiseen Armeijaan, minkä he sitten loppujen lopuksi todistivatkin voitoillaan. Meidän pitää seurata tätä esimerkkiä myös kulttuuri- ja valistustyössä. Tämä työ ei tosin ole niin suurenmoista, mutta se on sitä tärkeämpää. Jokainen agitaattori ja propagandisti on meille tarpeen, ja hän täyttää tehtävänsä silloin, kun hän toimii ehdottomasti puolueen hengessä rajoittumatta kuitenkaan yksinomaan puolueen puitteisiin, muistaen, että hänen tehtävänään on johtaa satoja tuhansia opettajia, saada heidät innostumaan, voittaa vanhat porvarilliset ennakkoluulot, saada heidät osallistumaan työhömmе ja tajuamaan työmme valtavuus, ja vain ryhtymällä käsiksi tähän työhön voimme johtaa oikealle tielle tämän joukon, jota kapitalismi on painostanut ja vieroittanut meistä.

Sellaiset ovat ne tehtävät, joita jokaisen kansansivistystyön alalla toimivan agitaattorin ja propagandistin on pidettävä silmällä, ja hänen on pidettävä ne aina mielessään. Niitä täytettäessä kohdataan lukuisia käytännöllisiä vaikeuksia, ja juuri teidän on autettava kommunismin asiaa ja edustettava sekä johdettava paitsi puoluekerhoja myös koko valtiovaltaa, joka on työväenluokan käsissä.

Tehtävänämme on nujertaa kapitalistien kaikkalainen, ei ainoastaan sotilaallinen ja poliittinen, vaan myös aatteellinen vastarinta, joka on sitkeintä ja voimakkainta. Tämä joukkojen uudelleenkasvattaminen on valistustyöntekijäimme tehtävä. Se, että joukot ovat kiinnostuneita, että ne pyrkivät saamaan sivistystä ja oppimaan kommunismin, kuten näemme, on takeena siitä, että pääsemme tässäkin voitolle, joskaan emme ehkä niin nopeasti kuin rintamalla ja ehkä suurempia vaikeuksia kestäen ja ehkä joskus tappioitakin kärsien, mutta loppujen lopuksi me voitamme.

Haluaisin lopuksi mainita vielä eräästä seikasta: ehkä nimitys Politvalistustyön pääkomitea käsitetään väärin. Koska siihen sisältyy käsite poliittinen, niin politiikka on siinä tärkeintä.

Mutta kuinka politiikka on ymmärrettävä? Jos politiikka ymmärretään vanhassa mielessä, niin voidaan tehdä suuri ja törkeä virhe. Poliitiikka on luokkien välistä taistelua, politiikka merkitsee vapautuksensa puolesta maailman

porvaristoa vastaan taistelevan proletariaatin suhteita. Taistelussamme on kuitenkin erotettava kaksi puolta: toisaalta tehtävänämme on hävittää porvarillisen järjestelmän jäännökset, tehdä tyhjiksi yhdistyneen porvariston uusiintuvat Neuvostovallan nujertamisyrietykset. Tämä tehtävä on aina tähän saakka vaatinut meiltä eniten huomiota ja estänyt käymästä käsiksi toiseen tehtävään — rakennustyöhön. Porvarillisen maailmankatsomuksen mukaan politiikka oli tavallaan irrallaan taloudesta. Porvaristo sanoi: talonpojat, tehkää työtä tullaksenne toimeen, työläiset, tehkää työtä saadaksenne markkinoilta, mitä tarvitsette pysyäkseenne hengissä, talouspolitiikasta pitävät huolen isäntänne. Mutta se ei pidä kuitenkaan paikkaansa, politiikan on oitava kansan asiana, proletariaatin asiana. Ja tässä meidän on korostettava, että työssämme me käytämme $\frac{9}{10}$ ajasta taisteluun porvaristoa vastaan. Wrangelista saamamme voitot, joista luimme eilen ja joista saatte lukea tänään ja todennäköisesti huomennakin, osoittavat, että eräs taistelun vaihe on päättymässä, että olemme taistellen saaneet aikaan rauhan useiden länsivaltojen kanssa, ja jokainen sotarintamalla saavutettu voitto suo meille mahdollisuuden käydä sisäistä taistelua, harjoittaa valtiollisen rakennustyön politiikkaa. Jokainen toimenpide, joka joututtaa voittoamme valkokaartilaisista, siirtää vähitellen taistelun painopisteen talouspolitiikkaan. Vanhaa tyyppiä oleva propaganda selittää, mitä on kommunismi valaisten sitä esimerkeillä. Mutta tämä vanha propaganda ei kelpaa mihinkään, koska on näytettävä käytännössä, miten tulee rakentaa sosialismia. Propagandatyö on rakennettava kokonaan taloudellisessa rakennustyössä saadun poliittisen kokemuksen pohjalle. Se on perustehtävämme, ja jos jonkun mieleen juolahtaisi käsittää se vanhassa mielessä, niin hän osoittaisi siten jääneensä jälkeen ja olevansa kykenemätön suorittamaan propagandatyötä talonpoikais- ja työläisjoukkojen keskuudessa. Peruspolitiikkaamme pitää nyt olla valtion taloudellisen rakennustyön, jotta saisimme enemmän viljaa, enemmän hiiltä ja voisimme päättää, kuinka nuo vilja- ja hiilipuudat on parhaiten käytettävä, ettei olisi nälkäänäkeviä — sellaista on politiikkamme. Ja tämän tulee olla kaiken agitaatio- ja propagandatoimintamme perustana. Vähemmän korulauseita, sillä korulau-

seilla ette tyydytä työtätekeviä. Heti kun sota suo meille mahdollisuuden, siirrämme painopisteen porvaristonvastaisesta taistelusta, Wrangelia ja valkokaartilaisia vastaan käydystä taistelusta talouspolitiikkaan. Ja juuri siinä tulee agitaatiolla ja propagandalla olemaan alati kasvava, suuri merkitys.

Jokaisen agitaattorin pitää olla valtiollinen johtohenkilö, kaikkien talonpoikien ja työläisten johtaja taloudellisessa rakennustyössä. Hänen on sanottava, että ennen kuin voi olla kommunisti, pitää tietää, pitää lukea sellainen ja sellainen kirjanen, sellainen ja sellainen kirja.

Siten parannamme ja lujitamme talouttamme, muutamme sen enemmän yhteiskunnalliseksi, kohotamme tuotantoa, saamme aikaan parannuksen viljakysymyksessä, jaamme oikeammin valmiit tuotteet, lisäämme hiilen tuotantoa ja jälleenrakennamme teollisuuden ilman kapitalismia ja ilman kapitalismin henkeä.

Mitä on kommunismi? Kommunismin propagointi on järjestettävä niin, että se auttaa valtiollisen rakennustyön käytännöllistä johtamista. Työläisjoukot pitää saada käsittämään, mitä kommunismi on, käsittämään se omaksi asiakseen. Tässä suhteessa asiat ovat huonosti, tehdään tuhansia virheitä. Emme salaa sitä, ja itse työläisten ja talonpoikain tulee meidän avullamme, meidän vähäisellä ja heikolla myötävaikutuksellamme luoda ja panna kuntoon koneistomme; meillä se ei ole enää ohjelmakysymys, teorian kysymys eikä tulevaisuuden tehtävä, meillä se on tämänpäiväistä tosiasiallista rakennustyötä. Ja vaikka vihollisemme ovatkin tuottaneet meille sodassamme mitä raskaimpia tappioita, niin nuo tappiot ovat olleet meille opiksi ja olemme saavuttaneet täydellisen voiton. Nytkin meidän on otettava oppia jokaisesta tappiosta, meidän on muistettava, että työläisiä ja talonpoikia täytyy opettaa tehdyn työn perusteella. On osoitettava, mikä meillä on huonoa, jotta tulevaisuudessa voitaisiin välttää sitä.

Tässä rakennustyössä saatujen lukuisten työkokemusten perusteella kasvatamme huonoista esimieskommunisteista oikeita rakentajia, ennen kaikkea taloutemme rakentajia. Teemme kaiken mikä on tarpeen, voitamme kaikki esteet, jotka vanha järjestelmä on jättänyt tiellemme ja joita ei voida poistaa kerralla, meidän täytyy uudelleenkasvattaa joukot, ja ne voidaan uudelleenkasvattaa vain agitaatio- ja

propagandatyön avulla, meidän täytyy saada joukot osallistumaan ennen kaikkea yhteisen talouselämämme rakentamiseen. Tämä on kaikkien agitaattorien ja propagandistien tärkein tehtävä, perustehtävä, ja kun he sen käsittävät, silloin he saavuttavat varmasti menestystä työssään. (Myrskyisiä suosionosoituksia.)

*„Politiittisen valistustyön tekijän
yleisvenäläisen neuvottelukokouksen
bulletiini
(marraskuun 1—8 pñä 1920)”, Moskova*

*Julkaistaan „Bulletiinin”
tekstin mukaan*